

2. 11. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdy by soud měl informovat žalovaného o podaném návrhu na předběžné opatření?

Před nedávnem publikoval Mgr. Karel Volný na tomto serveru článek s názvem „Úprava předběžného opatření v o. s. ř.: kdy je nutno informovat ostatní účastníky odlišné od navrhovatele?“. [1] Rád bych na tento článek navázal drobnou úvahou.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Kolega Volný ve svém článku podrobně rozebírá otázku, kdy by měl soud informovat žalovaného o tom, že na něj byl podán návrh na nařízení předběžného opatření. Poukazuje též na nedávný náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1847/16 ze dne 1. září 2016, který se touto problematikou zabývá. Obsah článku kolegy Volného je dle mého názoru po právní stránce správný a lze se s ním ztotožnit s jedinou - avšak významnou - výjimkou. Nemohu souhlasit s autorovou závěrečnou úvahou o tom, že žalovaný by měl mít možnost vyjádřit se k tvrzením žalobce (obsaženým v návrhu na nařízení předběžného opatření) již v řízení před soudem prvního stupně. Takto jsem alespoň tuto úvahu autora pochopil.

Jsem přesvědčen, že v řízení o návrhu na nařízení předběžného opatření před soudem prvního stupně není žádný důvod a ani prostor informovat žalovaného o podaném návrhu a dávat mu možnost se k němu vyjádřit.

Předně, soud prvního stupně je povinen o návrhu na nařízení předběžného opatření rozhodnout bezodkladně. Pouze není-li tu nebezpečí z prodlení (které však dle mého soudu u návrhů na nařízení předběžného opatření může hrozit prakticky vždy), může soud rozhodnout až do uplynutí 7 dnů od podání návrhu. [2] Tato lhůta je velmi krátká (reálně činí maximálně 5 pracovních dní, neboť část lhůty vždy připadne na víkend) a soudy ji nezřídka využívají celou, tj. rozhodnutí vydávají až poslední den lhůty. Činí tak přitom bez toho, že by zjišťovaly stanovisko žalovaného k podanému návrhu.

Pokud by soud prvního stupně měl během této lhůty dát žalovanému prostor k vyjádření k návrhu a případně vyčkat na doručení takového vyjádření žalovaného, nebyl by ve většině případů schopen tuto zákonnou lhůtu pro rozhodnutí dodržet. Tímto postupem soudu by navíc došlo k popření základního smyslu a účelu předběžného opatření, kterým je primárně ochrana práv žalobce, a to takovým způsobem, aby žalovaný neměl možnost zmařit účel předběžného opatření. Ke zmaření účelu předběžného opatření by přitom mohlo dojít právě v případě, že by se žalovaný o podaném návrhu dozvěděl dříve, než o něm soud prvního stupně rozhodne. Žalovaný by totiž měl možnost realizovat nejrůznější faktické a právní kroky směřující k tomu, aby případně nařízené předběžné opatření nemělo požadovaný dopad.

Je pravdou, že Ústavní soud ve své judikatuře dovodil, že i v řízení o návrhu na nařízení předběžného opatření musí mít účastníci řízení možnost ve srovnatelném rozsahu uplatnit před soudem svá tvrzení i námitky ve vztahu k návrhu na nařízení předběžného opatření, které se relevantním způsobem promítnou do úvahy soudu ve vztahu k posouzení důvodnosti takového návrhu. [3] Zároveň však upozornil, že ze zásady rovnosti účastníků řízení nelze vyvozovat abstraktní postulát, že všichni

účastníci řízení musí v každém okamžiku řízení současně disponovat určitým procesním prostředkem. V případě některých procesních prostředků (např. návrhu na předběžné opatření) plyne naopak z jejich povahy a účelu, že jejich uplatnění může být v dispozici pouze jedné strany.[4] Ústavní soud proto uzavřel, že zákonná úprava řízení o nařízení předběžného opatření musí vytvořit procesní prostor, aby při reflektování účelu předběžného opatření byla současně zachována dotčenému účastníkovi řízení reálná možnost ochrany jeho práv ve vztahu k nařízenému předběžnému opatření.

Zde je podle mého názoru „jádro pudla“. Ústavní soud své právní závěry vyslovil v případech, kdy soud prvního stupně návrh na nařízení předběžného opatření zamítl a odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že se návrhu (byť třeba jen částečně) vyhovuje. V těchto případech tak žalovaný najednou obdržel **pravomocné** rozhodnutí o předběžném opatření a neměl proto vůbec možnost uplatnit svá tvrzení a námitky ani v odvolacím řízení. Za této situace lze souhlasit s Ústavním soudem, že došlo k porušení práva žalovaného na spravedlivý proces.

K takovému porušení práva žalovaného však dle mého názoru nemůže dojít, pokud předběžné opatření nařídí již soud prvního stupně a žalovaný se o návrhu na nařízení předběžného opatření dozví až z doručeného rozhodnutí soudu prvního stupně. Zde je totiž žalovanému plně zachována možnost ochrany jeho práv prostřednictvím odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně. Jsem přesvědčen, že právě uvedené je v souladu s výše citovanými závěry Ústavního soudu, když (i) žalovaný má reálnou možnost vyjádřit se k návrhu na nařízení předběžného opatření a případně dosáhnout změny či zrušení nepravomocného rozhodnutí soudu prvního stupně v rámci odvolacího řízení, přičemž (ii) je v souladu s účelem předběžného opatření (a není v rozporu se zásadou rovnosti stran), že žalovaný má tuto možnost teprve v odvolacím řízení.

Pokud by měly být právní závěry Ústavního soudu interpretovány tak, že již soud prvního stupně je povinen ještě před svým rozhodnutím o návrhu na nařízení předběžného opatření informovat žalovaného o tomto návrhu, došlo by dle mého názoru k degradaci a popření smyslu a účelu právní úpravy předběžných opatření. Žalobcům domáhajícím se rychlé ochrany svých porušených či ohrožených práv by to přinejmenším významně ztížilo možnost domoci se této ochrany. Přitom již za současného stavu jsou na žalobce kladeny zvýšené nároky, když svůj návrh na nařízení předběžného opatření zpravidla podává teprve v situaci, kdy bezprostředně hrozí nebo již probíhá porušení či ohrožení jeho práv, a je tak nucen reagovat velmi rychle. Požadovaná ochrana přitom není žalobci poskytována automaticky a žalobce je v rámci svého návrhu vždy povinen prokázat, že důvody pro nařízení předběžného opatření jsou opravdu dány, což nemusí být snadné.

Závěr

Dle mého názoru tedy právní závěry Ústavního soudu o povinnosti soudu poskytnout žalovanému možnost vyjádřit se k návrhu na nařízení předběžného opatření dopadají pouze na situaci, kdy soud prvního stupně návrh zamítl (či odmítl, nebo řízení o návrhu zastavil) a odvolací soud hodlá k odvolání žalobce návrhu vyhovět a rozhodnutí soudu prvního stupně změnit. Tuto povinnost informovat žalovaného však nemá soud prvního stupně předtím, než návrhu vyhoví (nebo jej zamítne, odmítne či zastaví řízení), ani odvolací soud, pokud zamítavé rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzuje, nebo je ruší a vrací věc tomuto soudu k dalšímu řízení. Opačné závěry by podle mne byly v rozporu se smyslem a účelem právní úpravy předběžných opatření.

Mgr. Ladislav Peterka,
advokát

[ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500 - 501

Fax: +420 222 537 510

e-mail: office.prague@randalegal.com

[1] Úprava předběžného opatření v o. s. ř.: kdy je nutno informovat ostatní účastníky odlišné od navrhovatele?, Mgr. Karel Volný, dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Viz § 75c odst. 2 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Viz náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1847/16 ze dne 1.9.2016, nebo náleží pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 16/09 ze dne 19.1.2010.

[4] Viz náleží pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 16/09 ze dne 19.1.2010.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)